

MEER HUISZWALUWNESTEN IN 1993 IN HET VIZIER

Dick A. Jonkers

Ook in 1993 togen weer vele leden van de vogelwerkgroep op pad om de huiszwaluwnesten in de regio te tellen. Dank zij hun inspanning werden 898 nesten opgespoord, waarmee het aantal weer hoger was dan in 1992. De stijgende lijn, die zich al sinds enkele jaren voordoet, zet zich nog steeds voort.

Nestelaktiviteiten en het weer.

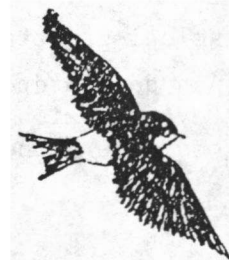
De Huiszwaluwen hadden dit jaar geen reden tot klagen. Teruggekeerd uit hun overwinteringskwartieren was er eerst een periode met mooi weer die voor het noodzakelijke voedsel zorgde om weer op krachten te komen. Daarna begon een periode met veel regenachtig weer. De modder, als die tenminste geschikt was voor nestbouw, lag voor het "opscheppen". Gebrek aan nestmateriaal kan er dus niet de oorzaak van zijn dat de toename zo langzaam gaat.

Aantallen.

In totaal werden 898 nesten gevonden (Tabel 1). Op het eerste gezicht lijkt dit een vrij behoorlijke toename, maar als de resultaten vergeleken worden met de plaatsen die ook in 1992 werden geteld dan blijkt dit niet zo te zijn. Er is dan sprake van een lichte verbetering van de huiszwaluwenstand. Van elf gemeenten gingen de aantallen vooruit, al ging het bij de meeste maar om kleine verschillen t.o.v. het vorige jaar. De grootste toename vond plaats in Muiden/Muiderberg, waar dertig nesten meer zaten dan in het voorgaande jaar. Het verschijnsel van de afname in 's-Graveland en de toename in het aanliggende Kortenhoef, beschreven in De Korhaan 26(5):118, zet zich nog steeds voort. Er verdwenen tien broedparen uit het eerstgenoemde dorp en er kwamen in het tweede negentiën bij. Ook het niet zo ver hier vandaan liggende Ankeveen had een voor dit dorp behoorlijke toename, voorzover je daar bij kleine aantallen broedparen nog van kunt spreken. Kennelijk is er ook eenrichtingsverkeer van Eemdijk naar Eemnes. Uit Eemdijk verdwenen negen paren, maar er tegenover in de Maatpolder kwamen er negen bij. Of dit inderdaad paren uit Eemdijk zijn is niet te achterhalen.

Kunstnesten.

Met de kunstnesten van het proefproject van Vogelbescherming in Kortenhoef wil het nog steeds niet lukken. Was er vorig jaar een eerste schuchtere poging met de bezetting van een nest, dit jaar lieten de Huiszwaluwen verstek gaan. Kennelijk is deze nieuwbouwwijk niet geschikt. Er wordt nu overwogen om een proef meer naar de rand van het dorp uit te voeren. De twee kunstnesten in Eembrugge waren beide bezet. Het grote succes blijven nog steeds de ter vervanging van weggestoten nesten nieuw bevestigde kunstnesten in Kortenhoef. Van de 22 waren er dit jaar 17 bezet, een bezettingspercentage van 77%. Van vier in Ankeveen opgehangen nesten was er een bezet. Het succes van kunstnesten in onze regio staat niet op zich. Onder andere in Etten-Leur vestigden zich binnen de bebouwde kom, dank zij het ophangen van kunstnesten, weer nieuwe paren en steeg het aantal van twee in 1992 naar zeven in 1993 (J.F.1993).

Tabel 1. Aantallen nesten van Huiszwaluwen per gemeente in 1993.

	1993	1992
Muiden/Muiderberg	245	215
Weesp	60	68
Nigtevecht	24	19
Nederhorst den Berg	26	24
Vreeland	38	37
Loenen	23	28
Nieuwersluis	29	29
Naarden	36	45
Bussum (gemaal Karnemelksloot)	2	13
Ankeveen	26	17
's-Graveland	10	23
Kortenhoef	96	76
Loosdrecht	69	54
Hollandse Rading	10	5
Huizen	70	74
Blaricum	36	34
Eemnes	33	16
Eembrugge	29	1
Eemdijk	36	45
Totaal	898	823

Broedplaatsen.

Het gemaal aan de karnemelksloot op de Hilversumse Meent bij Bussum werd in April/mei geschilderd. De nesten werden daarvoor verwijderd. Het trieste resultaat is, dat slechts twee paren aan een belendend huisje een nest konden bouwen. Er zal contact worden gezocht met het waterschap om te proberen het gemaaltje voor de Huiszwaluwen weer aantrekkelijk te maken.

Twee nesten in Weesp waren door Huismussen bezet, een verschijnsel dat elders wel vaker is geconstateerd. De lokatie Weeshuiskazerne in Naarden bleef dit jaar onbezet. Het gebouw werd gerestaureerd. Op de plaatsen waar de zwaluwen nog wel konden nestelen stonden in het broedseizoen steigers. Mogelijk zijn de zwaluwen uitgeweken naar een nieuwe lokatie in de directe omgeving, waar 13 nesten werden vastgesteld. De verdwijning van de nestplaatsen zou mede verantwoordelijk kunnen zijn voor de afname in Naarden.

Op de plaats in de Eempolders waar aan een nieuw bedrijfsgebouw in 1992 nog maar één nest zat, bevonden zich er nu tien. Verder waren er vijftien aanhechtingsplekken te zien, waar nesten hadden gezeten. Een grote verrassing was de ontdekking van een kolonie van 24 nesten aan een boerderij in het zuidoostelijk deel van de Eempolders. Er vlogen daar tientallen Huiszwaluwen rond de rijen populieren die de boerderij omzomen. Tot dit jaar was deze kolonie aan de aandacht ontsnapt en werd er kennelijk gedacht dat de zwaluwen daar alleen maar foerageerden. Een inspectie op het erf van de boerderij leverde aan de achterkant deze nieuwe kolonie op. Daar was te zien, dat dit niet het eerste jaar was dat de Huiszwaluwen daar broedden.

Bebouwde kommen blijven de belangrijkste broedplaatsen, al zijn de aantallen per kolonie daar meestal klein. Hier werden 208 "kolonies" geconstateerd. Vrijstaande boerderijen waren goed voor 30 kolonies en vrijstaande huizen voor 21 kolonies. De overige nesten bevonden zich aan fabrieken (2 kolonies), kazernes (2 kolonies), een schuur (1 kolonie) en een gemaal (1 kolonie).

Koloniegrootte.

Aan de Noordpolderweg bij Muiden werd de grootste kolonie gevonden. Daar bevonden zich aan een boerderij aan de noordwestzijde 22 nesten, aan de zuidoostzijde 11 nesten en aan de zuidwestzijde 10 nesten.

De kolonie aan de Kreugerlaan in Weesp volgde dit jaar met 32 nesten als tweede. Daarna kwam de nieuw ontdekte kolonie in de Eempolders met 24 nesten. Goede vierde was een huis aan de Kortenhoefse Dijk in Kortenhoef met 20 nesten (17 hiervan waren de al eerder gemelde kunstnesten). Een huis aan de Vossenstraat in de bebouwde kom van Huizen scoorde met 19 nesten ook niet slecht. Tien kolonies behoorden tot de categorie 11-25 nesten en 21 tot die van 6-10. De plaatsen met 2-5 nesten (121 kolonies) en die met één nest (122 kolonies) hadden de overhand.

Deze publikatie kwam tot stand dank zij de medewerking van de volgende personen: R. van de Akker, C. van der Baan, Y. Bosman, A. Driessen, N. Dwars, L. J. Dwars-van Achterbergh, R. J. Gouw, D. A. Jonkers, A. J. van Klaveren, A. van Klaveren-van Oord, N. Klippel, W. Langendorff, J. Meyer, L. Mudde, M. van der Pol, K. Pranger, L. Reddingius-Schreuder, J. Rouhof-Nagel, A. Vermeule en I. Wiegel-Kiesel.

Geraadpleegde bronnen:

J.F. 1993. Resultaten Huiszwaluwen-telling 1993. De Klamper 16(4):10-11.

Jonkers, D.A. 1992. Huiszwaluwvestigingen in 1992. De Korhaan 26(5):118-121.

